

Werkgroep Groenberaad

Jaarverslag 2021

Feiten, observaties, beschouwingen en meningen

Tijdelijke natuur, nu onderdeel van de herontwikkeling winkelcentrum de Heul

Sonja Fris

Linda Horst

Frits Kragt

Evert van Leeuwen

Henny Olthof

Bonne van der Veen

Frans Vera

Wijk bij Duurstede, 2 februari 2022

Foto's: Kuifje, Evert van Leeuwen en Henny Olthof

Inhoud

We polderen door	3
Organisatie	3
Initiatieven, projecten en dossiers	4
Bermenbeheer (gemeente Wijk bij Duurstede)	4
Biovergister (Groene Energie Kromme Rijn en Heuvelrug)	5
Bosscherwaarden (RijnDelta Beheer BV)	5
Energietransitie – RES (U16)	6
Gravenbol (gemeente Wijk bij Duurstede)	6
Groote Maat (bewonersinitiatief)	7
Kleine landschapselementen (gemeente Wijk bij Duurstede)	8
Kleinschalige windturbines (gemeente Wijk bij Duurstede)	8
Koninginnebuurt (gemeente Wijk bij Duurstede)	8
Landscheidingsweg (provincie Utrecht)	9
Langkamp (gemeente Wijk bij Duurstede)	9
Lidl de Heul (Lidl Vastgoedontwikkeling, gemeente Wijk bij Duurstede)	9
Lunenburgerwaard en Sandenburgerwaard (provincie Utrecht, K3Delta)	10
Omgevingsvergunningen (gemeente Wijk bij Duurstede, provincie Utrecht)	11
Omgevingsvisie Stedelijk Gebied (gemeente Wijk bij Duurstede)	11
Stadsstrand Dorestrand (bewonersinitiatief)	11
Sterke Lekdijk (Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden)	12
Verbranden afvalhout (gemeente Wijk bij Duurstede)	13
Verkiezingen (gemeente Wijk bij Duurstede)	13
Wijkhuis (Viveste, gemeente Wijk bij Duurstede)	14
Witlastraat (gemeente Wijk bij Duurstede)	15
Zandweg (gemeente Wijk bij Duurstede)	15
Zonnepark Cothen (Sunvest)	15
Zonnepark Kapelleweg (BHM Solar)	16
Zonnepark Wijkerbroek (Sunvest)	16
Zonnepark Wijkerbroek West (LC Energy)	17

We polderen door

Opkomen voor het belang van groen, landschap, natuur en milieu. Dat is wat het Groenberaad wil doen samen met overheden en andere organisaties die hierin een rol spelen. In dit verslag is te lezen met welke zaken we ons in 2021 hebben beziggehouden. Dit verslag wordt integraal opgenomen in het jaarverslag 2021 van de VNMW, aangezien het Groenberaad een werkgroep is van de Vereniging Natuur en Milieu, IVN afdeling Wijk bij Duurstede.

Het werk van het Groenberaad bestaat, naast het zoekwerk, vooral uit overleggen en vergaderen met allerlei organisaties in instanties. In een tijd waarin telkens andere corona-maatregelen van kracht zijn is dat niet altijd makkelijk. Ondanks alle goede bedoelingen liggen miscommunicatie en misverstanden snel op de loer.

Gelukkig hebben we drie keer kunnen overleggen met de afdeling beheer van de gemeente, in februari, juni en oktober. Het gaat dan vrijwel altijd over de projecten die hier in het verslag aan de orde komen, zaken die de vereniging belangrijk vindt. Hierbij horen we ook over nieuwe initiatieven en voornemens, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie.

Zonder de andere projecten tekort te doen, de belangrijke dossiers in dit jaar waren (bleven) de biovergister, het maaibeleid, de herontwikkeling van de uiterwaarden en alles wat te maken heeft met de energietransitie. Nieuwe ster aan het firmament is de Groote Maat, misschien lukt het om hier een begin te maken met een omslag in de landbouw en het opzetten van korte voedselketens. Maar uiteraard is iedere verbetering, hoe klein dan ook, bij ieder willekeurig project het waard om voor op te komen. Ook kleine beetjes helpen.

Organisatie

Het Groenberaad heeft ook in 2021 11 keer vergaderd op de gebruikelijke tweede woensdag van de maand, soms fysiek en soms digitaal. Halverwege het jaar is Frits Kragt aangesloten, in eerste instantie gedreven vanuit zijn zorgen over het beheer rond de Wijkse Stadshaven, maar al snel werd hij ook gegrepen door andere dossiers.

We schatten het aantal uren dat we hebben besteed aan lezen, luisteren, overleggen, discussiëren, evalueren en het schrijven van rapporten en zienswijzen op 1.500 uur. Dit is weer iets minder dan in 2020 als gevolg van coronamaatregelen. Dit beeld is wel enigszins vertroebeld omdat we voor het dossier over de biovergister in Cothen externe juridische adviseurs hebben ingeschakeld, van wie de uren hier niet zijn meegeteld.

Het Groenberaad bestaat uit Sonja Fris, Linda Horst, Frits Kragt, Evert van Leeuwen, Henny Olthof, Bonne van der Veen en Frans Vera; geen van de leden is politiek actief.

Initiatieven, projecten en dossiers

Hieronder een opsomming van de projecten waarop het Groenberaad actief is geweest. De tijdsinspanning varieert enorm, van een enkel gesprek tot tientallen uren werk voor de grote dossiers.

Bermenbeheer (gemeente Wijk bij Duurstede)

Vanaf mei 2022 treedt het nieuwe maaibestek voor het ecologisch beheer in werking. De voorbereiding op de aanbesteding daarvan, het onderhoud van bermen en watergangen, een 3-jarig contract, begint al in 2021. In feite zijn er meerdere bestekken en meerdere aannemers die het onderhoud van het groen en reiniging de hele publieke ruimte omvatten, dus ook de verharding, de begraafplaatsen en de speelweides. Wat vooral onze aandacht heeft zijn de maaibestekken van de bermen en de kansen voor de biodiversiteit.

Ook in 2021 zijn er helaas weer veel voorbeelden van hoe het niet moet, maaien op het verkeerde moment en met veel te zwaar materieel, met als gevolg weer een hele trits foto's van kapotgereden bermen. De aannemer wordt dan wel aangesproken en moet de schade repareren, maar met het aanvullen van de gaten en sporen los je de verdichting en vernietiging die je hebt

veroorzaakt natuurlijk niet op. Ook van de toezegging om iets te doen aan de verzamelplaatsen met bergen maaisel, zoals aan de Landscheidingsweg en Trechtweg, komt niet veel terecht.

Onze inzet is om de nu al waardevolle en potentieel waardevolle bermen en groenstroken ecologisch te gaan beheren, dus gericht op het versterken van de biodiversiteit. Dat vraagt om flexibiliteit in het maairegime en kennis van de ecologische potentie van die bermen. Wij zetten in op gefaseerd maaien, op het juiste tijdstip, met de juiste methode en met geschikt materiaal; bescherming van soorten en het biotoop. Al in februari doen we een voorstel om hierbij te kijken naar gecertificeerde bedrijven en KleurKeur. We krijgen de toezegging dat we mogen meedenken in de adviesgroep, maar daar is het in het hele jaar niet van gekomen. De toegezegde informatie zoals de inventarisatie en het raamwerk voor het bestek krijgen we met moeite vlak voor de kerst, de externe beheeradviezen hebben we dan nog steeds niet. Zo wordt het wel erg lastig om goed mee te denken en een zinvolle bijdrage te leveren.

In januari 2022 is er overleg en er blijkt er wat glorie aan de horizon. Wij hoeven helemaal geen bijzondere bermen of overhoekjes aan te wijzen, alle bermen zullen ecologisch beheerd gaan worden, met uitzondering van de bermen in het buitengebied en met het oog op de verkeersveiligheid de zeer smalle bermen. Derhalve wordt er tweemaal per jaar, gefaseerd en met aangepast materiaal gemaaid. Locaties met kwetsbare soorten en biotoopbescherming kunnen we zoals voorheen afstemmen.

Biovergister (Groene Energie Kromme Rijn en Heuvelrug)

We volgen de bouwactiviteiten op het terrein van de biovergister op de voet. Hoewel, tot eind mei

gebeurt er helemaal niets, maar dan wordt het terrein plotseling verhard met puin, worden heipalen geslagen en aan het eind van het jaar is de oostelijke hal in casco gereed. Waarom alleen deze hal is gebouwd wordt duidelijk als de initiatiefnemers alweer een wijzigingsvoorstel indienen. Ditmaal om niet drie maar

vier vergistingstanks te bouwen. Hierdoor en ook door het laten vervallen van de biomassakachel wordt de westelijke hal kleiner dan eerst is vergund. De vergunning hiervoor is aan het eind van het jaar nog niet afgegeven, er is meer tijd nodig voor de beoordeling.

Wij zijn dan al een andere weg ingeslagen, namelijk om met een grote groep organisaties en particulieren te proberen om de afgegeven vergunningen (zoals de vergunning Wnb en de omgevingsvergunning) ingetrokken te krijgen. We vinden gehoor bij de plaatselijke politiek. De meerderheid van de gemeenteraad spreekt uit dat met de kennis van nu vergunningen niet zouden zijn afgegeven, dat er geen verdere uitbreidingen zullen worden toegestaan en dat er in de gemeente geen nieuwe vergisters mogen worden gebouwd. Een duidelijk signaal lijkt ons. Gedurende het jaar sluiten steeds meer mensen uit de directe omgeving zich bij onze groep aan en nemen de zorgen in Cothen en Langbroek toe.

Juridisch loopt het intrekkingverzoek Wnb precies zoals we hadden verwacht, dit wordt afgewezen. Het verzoek wordt namelijk beoordeeld door dezelfde ambtenaren die de vergunning hadden afgegeven. We dienen een zienswijze in en op 18 november is er een vergadering van de adviescommissie bezwaarschriften. Deze commissie brengt advies uit aan GS en die neemt dan een besluit. Mocht dat ook negatief voor ons uitpakken, ligt de weg open voor een procedure bij de bestuursrechter. Het intrekkingverzoek voor de omgevingsvergunning wordt ook afgewezen, maar ook hier dienen we een zienswijze in die vooral is gestoeld op een extern door ons aangevraagd onderzoek naar de emissies en geuroverlast rond de vergister. Die blijken maar liefst een factor 2 tot 5 groter dan aan iedereen is voorgerekend.

Bosscherwaarden (RijnDelta Beheer BV)

Een heel stil jaar op dit dossier. In februari hadden we contact met de BosscherMEERwaarden, die een oud idee uit 2016 weer van stal hadden gehaald: samen met agrariërs natuur maken in het gebied. Het liefst zien zij een soort van collectief ontstaan van gelijkgestemden die deze uitdaging op wil pakken, genoemd wordt het collectief in de Redichemse Waard. Via LTO zou worden gewerkt aan een alternatieve financiering, naar later blijkt via een agrarisch collectief (provinciaal geld).

Wij maken contact met het collectief in de Redichemse Waard en horen dat een toch wel bonte stoet van mensen, vooral die tegen de mogelijke verondieping van die plas zijn, elkaar hebben gevonden.

Ook horen we dat de gemeente Culemborg het collectief een starterssubsidie heeft gegeven, daarvan zijn onder andere een aantal bomen geplant. Hoe de inrichting en het beheer daar verder gaat verlopen blijft onduidelijk. Daarna horen we niets meer van de BosscherMEERwaarden. Wel is het ons duidelijk dat hun plannen wat betreft einddoel en beeld onvergelijkbaar zijn met die van RijnDelta BV, namelijk wat boerennatuur langs de huidige percelen versus echte riviernatuur zoals in andere uiterwaarden (bijvoorbeeld van Blauwe Kamer tot Amerongse Bovenpolder) is gerealiseerd.

Tegen het eind van het jaar speelt het dossier nog een keer op doordat de gemeente een ultimatum stelt aan RijnDelta: voor 1 februari 2022 moeten alle stukken zijn ingeleverd anders werkt de gemeente niet meer mee aan het initiatief. Er verschijnen weer stukken in de pers, ook de VNMW wordt om haar mening gevraagd. In de gemeenteraad wordt een motie aangenomen om, indien het plan van RijnDelta niet doorgaat, met een aantal organisaties te gaan kijken hoe binnen de unaniem aangenomen visie Rivierfront allerlei initiatieven dan toch een kans kunnen krijgen.

Energietransitie – RES (U16)

Het dossier dat veel stof heeft doen opwaaien was de energietransitie. De gemeente pakt dit op in U16 verband, een bovengemeentelijke samenwerking. Ze wil meteen doorpakken naar het bepalen van kansrijke locaties, zonder eerst met de inwoners van Wijk bij Duurstede in gesprek te gaan over nut en noodzaak. Een fout met grote gevolgen, die er mede de oorzaak van is dat een aantal online bijeenkomsten in het begin van het jaar volledig uit de hand loopt. Bovendien, wat betreft zonnevelden was onze gemeente natuurlijk al klaar met haar beleidsplan voor 60 hectare, en windturbines zouden er volgens het coalitieakkoord deze raadsperiode sowieso niet komen. Uiteindelijk is in het najaar het eindbod van de gemeente 60 hectare zonneveld.

Op 25 oktober organiseren we een energieavond in Calypso voor de inwoners van de gemeente. We hebben Gerben de Vries van de NMU uitgenodigd om een inleiding te geven over het onderwerp. Gezien de onzekerheid rond het coronavirus zijn we niet ontevreden met de opkomst van 40 personen, waaronder 4 politieke partijen. Het wordt duidelijk dat de meningen over wat er moet gebeuren erg verdeeld zijn, maar ook dat het lastig is om eerlijke cijfers over de hele problematiek te krijgen; in vrijwel ieder document ontbreekt wel iets. In 2022 zijn er verkiezingen voor de gemeenteraad, de komende raadsperiode zal ook de warmtevisie verder vorm moeten krijgen.

Gravenbol (gemeente Wijk bij Duurstede)

In het vroege voorjaar wordt de aanbestedingsleidraad voor het beheer van de Gravenbol opgesteld. Wij hebben hieraan meegedacht en meegeschreven. Het gebied wordt in twee delen gesplitst: een natuurgedeelte dat onder beheer komt van Het Utrechts Landschap en een recreatiegedeelte waar een beheerder voor wordt gezocht. Wij dringen erop aan dat goed gelet wordt op de Natura 2000-status van het gebied en dat vergunningen aangevraagd worden waar nodig. Ook willen we dat de afrastering van het hondenlosloopgebied nu eindelijk op de juiste, vergunde plek wordt teruggezet.

We spreken met een kandidaat beheerder over zijn plannen voor het gebied. In zijn visie komt er kleinschalige horeca met een keuken en een terras, te exploiteren door een ondernemer uit de binnenstad. Bij een later overleg is er ook nog sprake van natuureducatie. In april komt de aanbesteding in de gemeenteraad, eerst in de voorbespreking en later in de besluitvorming. De gemeente gaat per jaar meer dan € 60.000 betalen aan de beheerders, in de gemeenteraad zijn daar 17 stemmen voor en 2 tegen.

Wij proberen direct daarna contact te leggen met beheerder Costa del Luna, een andere partij dan waar we tot dan toe mee hadden gesproken. Dat gaat moeizaam, we slagen er maar niet in om elkaar te spreken of mailen. intussen wijzen we de gemeente nogmaals op de vergunningen en het verplaatsen van de afrastering. Uiteindelijk zitten we pas begin december met alle partijen om tafel. De gemeente zegt niet toegekomen te zijn aan het maken van een voorstel voor de verplaatsing van de afrastering. Beheerders zijn zich niet bewust dat er wellicht vergunningen nodig zijn.

De gemeente zegt vervolgens toe te gaan werken aan een collegevoorstel zodat een verplaatsing nog voor het broedseizoen 2022 geregeld kan zijn. Met de beheerders maken we een rondgang door het gebied en doen we voorstellen voor de afrastering en de bebording. Van hen horen we dat er vooral na het permanent open staan van de slagboom na 1 oktober allerlei illegale activiteiten plaatsvinden in het gebied, tot het rijden met crossmotoren op de punt van de Gravenbol aan toe.

Groote Maat (bewonersinitiatief)

De provincie is al sinds 2006 eigenaar van de boerderij de Groote Maat in de oostelijke oksel van de kruising van de N229 en N227 (rotonde Cothen). In de loop der tijden zijn hier meerdere geïnteresseerden geweest om de grond te kopen, die pogingen zijn allemaal op niets zijn uitgelopen. Een belangrijke reden was dat de provincie destijds fors heeft moeten betalen aan een ontwikkelaar van golfbanen. In het begin van 2021 worden de signalen weer sterker dat de provincie nu echt op het punt staat de grond van de hand te doen. Daarbij bestaat ook de mogelijkheid dat een kapitaalkrachtige partij met de grond kan gaan speculeren.

Voortbouwend op een verzoek van een aantal ambtenaren op het provinciehuis om wat gedachten

over een mogelijke invulling op papier te zetten, komen diverse deskundigen en betrokkenen in april en mei in totaal in drie vergaderingen tot een gedeelde visie wat voor dit gebied passend zou zijn, aansluitend bij Europees, landelijk, provinciaal en plaatselijk beleid. We zien hier graag kleinschalige ecologische landbouwinitiatieven als groententeelt, oude fruitrassen, hopteelt en dergelijke,

gecombineerd met lokale verwerking in een professionele boerderijkeuken onder centrale aansturing. In juni is die visie af en delen we die breed ambtelijk op het provinciehuis, ook vragen we een gesprek aan met de gedeputeerde om een toelichting te geven.

Dat blijkt echter niet mogelijk, de provincie meent blijkbaar dat wij kopers zijn, hetgeen niet het geval is. Ook lijkt het erop dat er geworsteld wordt met tegenstrijdige belangen op het provinciehuis. Wij gaan intussen door met het uitdragen van de visie en steeds meer organisaties sluiten zich aan of geven aan bij de invulling van de visie een rol te willen spelen. Als er tegen het eind van het jaar nog steeds geen beweging in de zaak zit besluiten we de knuppel maar in het hoenderhok te gooien. In de eerste dagen van 2022 sturen we een brief naar de politiek: de provinciale staten en de gemeenteraad. Dat

komt aan en het onderwerp staat ineens op de agenda's, ook verschijnt er een stuk in de pers. De tijdelijk gedeputeerde (de vorige is vertrokken naar Den Haag om een ministerspost te gaan vervullen) heeft het dossier nu op de radar, naar verwachting zal medio februari de definitieve opvolger het dossier onder haar hoede krijgen.

Kleine landschapselementen (gemeente Wijk bij Duurstede)

Wij hebben in 2019 een lijst met suggesties voor landschapsherstel ingediend en de voortgang in 2021 besproken. Daarvan is weinig gerealiseerd. Met de gemeente gaan we in 2022 weer om tafel om te kijken of we langs gemeentelijke wegen toch nog bomen en struiken terug kunnen brengen. Ook in het overleg binnen de Stuurgroep Kromme Rijnlandschap is dit een terugkerend onderwerp van gesprek.

Kleinschalige windturbines (gemeente Wijk bij Duurstede)

Een dossier dat in heel 2021 de gemoederen bezig houdt, vooral in het Langbroekerweteringgebied, zijn de kleinschalige windturbines. Op het voorstel, een paraplubestemmingplan, van het college worden maar liefst 184 zienswijzen ingediend, wellicht een record. Wat de discussie niet helpt is de verwarring die maar blijft bestaan over wat een windturbine nu feitelijk is: gaat dat alleen over de grote windturbines of ook over kleinschalige windturbines (agrarische windmolens). Ook wordt er in de pers gesproken over een proef, het blijft lang onduidelijk wat daarmee wordt bedoeld.

Het Groenberaad vraagt om het Langbroekerweteringgebied en de Kromme Rijnzone te ontzien, de werkwijze van de beoordelingscommissies duidelijker te beschrijven en de hardheidsclausule te schrappen; deze suggesties worden deels gehonoreerd. Op basis van de vele zienswijzen wordt het aantal te vergunnen kleinschalige windturbines in het Langbroekerweteringgebied terug gebracht tot 1, en wel op een met name genoemd adres. Dat vinden we wel heel erg curieus.

Na een informatieavond in juni besluiten we door te pakken en een brief te sturen naar de gemeenteraad. Het plan kan en moet beter. In de gemeenteraad worden voorbesprekingen gehouden en amendementen ingediend, zowel over 0 als over 5 windturbines in het Langbroekerweteringgebied. Andere partijen willen beslissingen het overlaten aan het gebied en in nader overleg vaststellen wat mogelijk en gewenst is. Uiteindelijk beslist de gemeenteraad in meerderheid dat er zonder nader onderzoek geen turbines in het Langbroekerweteringgebied mogen worden geplaatst en in de rest van de gemeente maximaal 25 stuks. Ook moet iedere aanvraag worden gemeld aan de gemeenteraad. Begin 2022 is de eerste aanvraag voor een windturbine op de Wijkersloot een feit.

Koninginnebuurt (gemeente Wijk bij Duurstede)

In februari krijgen we de uitnodiging om mee te denken over het plan van de Koninginnebuurt in Langbroek. Hier wordt de riolering vervangen, waarbij meteen de bestrating en het groen worden aangepakt. We gaan ter plekke kijken en doen vier voorstellen ter verbetering.

Deze gaan over het gebruik van een andere kleur stenen, het toepassen van grasbeton, het behoud van bomen in de Irenelaan en aanpakken de groenstrook tussen de Beatrixlaan en de provinciale weg. Helaas gaat de gemeente met geen van die suggesties mee en houdt ze vast aan het plan zoals dat was opgesteld. Wij menen dat als we in een eerder stadium hadden kunnen aanhaken er wellicht wel iets mogelijk zou zijn geweest. Het mooie is wel dat een bedrijf op de Margrietlaan op eigen terrein en eigen kosten wat groene elementen gaat aanleggen, waarvoor hulde.

Landscheidingsweg (provincie Utrecht)

Het terrein aan de Landscheidingsweg tegenover het Kromme Rijnpark is al langer in eigendom bij de provincie. Het was eerst een perenboomgaard, daarna een paar jaar een maisveld. In 2021 krijgt het perceel de bestemming natuur. Dat werpt meteen de vraag op wat hier zou moeten gebeuren. Het gebied is verontreinigd met DDT en andere pesticiden, er staan nog veel stronken van fruitbomen en ook is er puin gestort. De westelijke hoek van het perceel is particulier eigendom waar kippen gehouden worden en een caravan en schuurtje staan.

De provincie werkt aan een plan voor natuurontwikkeling dat een meerwaarde biedt als natuurstapsteen langs de Kromme Rijn en het Langbroekerweteringgebied. Bij de eerste bespreking hebben we meegedacht. In de zomer is het perceel deels gemaaid en begraasd met schapen. Af en toe lopen er reeën.

Langkamp (gemeente Wijk bij Duurstede)

In de eerste week van 2021 krijgen we een seintje van een oplettende bewoner dat er grote bomen worden gekapt langs de Langkamp op het industrieterrein Broekweg. Wij zijn verbaasd, we hebben geen plannen of aanvragen voor een kapvergunning gezien en doen navraag bij de gemeente. Het blijkt dat het plan al in september 2020 is opgesteld en dat eerder al onderzoeken zijn gedaan. Dat laatste blijkt onder andere uit een bomen effectanalyse van april 2017.

Uit dat onderzoek volgt een advies om de huidige beplanting te handhaven en de problemen met wortelopdruk te verhelpen. De gemeente beslist in 2020 echter anders en gaat vrijwel alle grote bomen kappen. De reden hiervoor is dat de bomen onveilig zouden zijn na het verhelpen van de wortelopdruk, ook was er blijkbaar te weinig ruimte voor stadsbussen en bij de toegangen tot de industriehallen. Naar onze mening geen reden om vrijwel alles maar te kappen. Ongelukkigerwijs vergeet de gemeente ook nog eens om de benodigde kapvergunning aan te vragen. Als je dat als particulier doet, moet je de schade herstellen. Geen goed voorbeeld voor toekomstige projecten lijkt ons.

Lidl de Heul (Lidl Vastgoedontwikkeling, gemeente Wijk bij Duurstede)

Lange tijd blijft het stil in 2021 op dit dossier, totdat we in oktober worden uitgenodigd voor een overleg. We worden bijgepraat over de stand van zaken, de benodigde onderzoeken hebben veel tijd gekost. Ook werden door de omgevingsdienst wat fouten gevonden die moesten worden hersteld. Wel is nu bekend dat er meer zonnepanelen boven het parkeerterrein nodig zijn dan eerst geschat. De gemeenteraad neemt op 14 december een motie aan dat er onderzocht moet worden of op het St.

Jozefterrein flexwoningen gebouwd kunnen worden. Het bestemmingplan, waarin op hetzelfde terrein een grote parkeerplaats is voorzien, wordt 16 december ter inzage gelegd. Hoe dat kan samengaan weten we niet.

Na al onze inspanningen met onder andere het schrijven van brieven en inspreken in de raad besluiten we om een zienswijze in te dienen. De afdeling groen van de gemeente heeft ongetwijfeld haar uiterste best gedaan, maar hier valt binnen de huidige kaders niet veel eer aan te behalen. Wij willen dat het anders gaat, in ieder geval veel minder steen en meer ruimte voor groen en biodiversiteit, dus nu echt natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen. Tenslotte staat dit winkelcentrum er minstens 50 jaar. Bovendien kloppen de natuuronderzoeken volgens ons niet. Midden januari leveren we onze zienswijze in op dezelfde dag dat we wederom door de gemeente worden bijgepraat. Die heeft dan in de voorafgaande weken in totaal vier informatiesessies gehouden waar 60 mensen op af kwamen.

Lunenburgerwaard en Sandenburgerwaard (provincie Utrecht, K3Delta)

Twee dossiers die we binnenkort kunnen afsluiten. De Sandenburgerwaard is in 2021 opgeleverd en overgedragen aan het Utrechts Landschap. Hier is na een lange periode van kleiwinning door K3Delta een natuurgebied opgeleverd dat tegen het eind van het jaar met een drempel is aangetakt op de dode arm. Het is de bedoeling dat de in het gebied gegraven strangen vollopen vanaf een waterstand van 4,40 meter boven NAP op de Nederrijn.

De gebiedsregisseur waar we aan het eind van 2020 op hoopten wordt toch niet benoemd door de provincie, een gemiste kans om een aantal ruimtelijke projecten in samenhang te bekijken en ontwikkelen; nu blijven het allemaal grotendeels geïsoleerde initiatieven. Het definitief ontwerp voor de natuurontwikkeling in de Lunenburgerwaard wordt in het voorjaar ter inzage gelegd. Dit is helaas een uitgekleeft plan: de dijkzone, het recreatiegedeelte van de Gravenbol en het westelijke gebied bij het Inundatiekanaal zitten er niet meer in.

Wij dienen een zienswijze in. Een van onze zorgen is het gebruik van de strandjes op de Gravenbol. Zeilers mogen nu ineens aanleggen op de kleine standjes recht tegenover het onderkomen van de watersportvereniging, maar alleen als onderdeel van de zeillessen. Wij menen dat dit inhoudt dat oeverrecreatie met feestjes en barbecuepartijen kunnen blijven doorgaan, met slechte effecten voor de natuur. In feite wordt hiermee de jarenlange illegale praktijk gelegaliseerd. De provincie geeft aan dat nog geprobeerd is om een gebruiksvergunning op te stellen maar dat dit niet is gelukt. Nu wordt het dus een kwestie van monitoren en handhaven als zaken uit de hand lopen, maar veel vertrouwen hebben we daar niet in, gebaseerd op de ervaringen uit de afgelopen jaren.

Op 5 november verrichten de gedeputeerde, de wethouder en de directeur van het Utrechts Landschap de openingshandeling: het planten van de eerste boom van het nieuw aan te leggen ooibos. De mensen van Martens en Van Oord kunnen aan de slag met hun grote grondverzetmachines. Als alles volgens planning verloopt moeten de ingrepen in maart-april 2022 zijn afgerond.

Omgevingsvergunningen (gemeente Wijk bij Duurstede, provincie Utrecht)

Een telkens terugkerend onderdeel op onze maandelijkse vergaderingen zijn de omgevingsvergunningen en activiteitenbesluiten. Als we het vermoeden hebben dat een aanvraag of melding gevolgen zou kunnen hebben voor het groen, landschap, natuur of milieu vragen we details op bij de gemeente of bij de ODRU; gelukkig kan dat digitaal. We bekijken er 41 in detail en dienen uiteindelijk twee zienswijzen in.

Twee zaken vallen op:

- Het aantal nog te compenseren bomen die zijn gekapt als gevolg van allerlei plannen loopt gedurende het jaar verder op, terwijl het er begin februari al 358 waren (op in totaal 13.850 bomen). In het groenbeheersysteem worden plekken bijgehouden waar deze bomen zouden kunnen worden neergezet, maar die actie is nog niet gestart. Op sommige plekken is het nu al jaren geleden dat bomen zijn uitgevallen, het is hoog tijd voor nieuwe aanplant.
- Terwijl overal het besef begint door te dringen dat de intensieve veehouderij op een doodlopend spoor zit, zijn er nog steeds agrariërs die ook hier grote nieuwe stallen neerzetten in het buitengebied. De schaalvergroting gaat onverdroten door. In die stallen mogen namelijk weer meer dieren worden gehouden, omdat met technologie (vloeren, luchtwassers, voer, mestbehandeling) de stikstofuitstoot zou dalen ten opzichte van de huidige situatie. Een administratief trucje, de werkelijke uitstoot was, is en blijft nog steeds te hoog voor wat de natuur aankan. Het is bijzonder jammer dat de gemeente in veel gevallen zelfs niet eens eist dat deze nieuwe blokkendozen op een beetje nette manier worden ingepast in het landschap.

Omgevingsvisie Stedelijk Gebied (gemeente Wijk bij Duurstede)

Op 16 februari spreken we in bij de gemeenteraad en geven we aan zeer tevreden te zijn met het gelopen proces en het eindresultaat. Indien zaken niet goed verlopen laten we dat duidelijk weten, dan moet je dat ook doen als het wel goed verloopt. De gemeenteraad en het college zijn duidelijk verrast, blijkbaar wordt er veel meer geklaagd dan dat er complimentjes worden uitgedeeld. In een brief geven we daarna nog een paar kleine verbeterpuntjes aan, de kers op de taart.

In juni zien we in de nota van zienswijzen dat ook deze laatste opmerkingen doel hebben betroffen, de puntjes worden op de i gezet. We krijgen ook een compliment voor de manier waarop we op dit dossier met de gemeente hebben samengewerkt. Het blijft daarom zeer jammer dat de trekker van dit dossier een andere baan heeft gevonden en de gemeente intussen heeft verlaten.

Stadsstrand Dorestrand (bewonersinitiatief)

Recreatie dichterbij de stad brengen, dat is een van de ambities uit de Visie Rivierfront. Over het stadsstrand horen we niet veel dit jaar, het lijkt wel of iedereen op iedereen wacht. Hadden we aan het eind van 2020 nog een constructief overleg met een groep belanghebbenden en de gemeenteraad, de vervolgactie bleef uit. Dat terwijl er brede consensus was over het houden van een ontwerpatelier over hoe de visie Rivierfront tot uitvoering zou kunnen komen.

Aan het eind van het jaar wordt in de gemeenteraad unaniem een motie aangenomen waarin de gemeente wordt opgeroepen met een aantal burgerinitiatieven om tafel te gaan om te onderzoeken of er alternatieve (anders dan uit de maatschappelijke compensatie van het project Bosscherwaarden) financiering gevonden kan worden om projecten te realiseren. Ook komt er wellicht financiering uit het coalitieakkoord van de nieuwe regeringsploeg dat voor dit soort projecten kan worden ingezet. Er

komt inderdaad 35 miljard beschikbaar voor natuurontwikkeling, maar een groot deel daarvan zal wel naar agrariërs gaan om die uit te kopen en te laten verduurzamen. Bovendien is een stadsstrand uiteraard geen natuur.

Sterke Lekdijk (Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden)

Waar het project Lunenburgerwaard in de loop der tijd steeds kleiner wordt, lijkt Sterke Lekdijk steeds groter en belangrijker te worden. Ten eerste omdat de inrichting van de hele dijkzone nu in zijn geheel moet worden meegenomen in dit project, aan de andere kant ook door de tientallen koppelkansen die door diverse partijen zijn ingebracht. Het hele jaar werkt HDSR aan de verdere uitwerking van de plannen.

Met HDSR worden de door ons ingebrachte koppelkansen besproken, toegelicht en daarna ingedikt. Uiteindelijk blijven er 12 koppelkansen over, waarvan sommige (onder voorwaarden) al gehonoreerd zijn; over anderen is er nog geen uitspraak. De gemeente heeft ook een aantal koppelkansen, met als speerpunt een fietspad buitendijks naar de Gravenbol. Wij menen nog steeds dat dit onvergunbaar is in verband met de Natura 2000-wetgeving. Desondanks besluit de gemeenteraad om een krediet van € 68.000 ter beschikking te stellen om dit te laten uitwerken en onderzoeken, de aanleg van het fietspad zelf zou naar schatting € 700.000 moeten gaan kosten. Wij staan op het standpunt dat er beter tijd en geld gestoken kan worden in het realiseren van een echte en veilige fietsstraat bovenop de dijk, dus met een verlaagd snelheidsregime en snelheidsverlagende maatregelen. Vanaf de dijk heb je bovendien niet alleen een mooi uitzicht op de uiterwaarden, maar ook op het binnendijkse gebied en op de Utrechtse Heuvelrug.

In het midden van het jaar wordt gemeld dat er een proef komt met het weren van motoren op de dijk in een paar weekenden in het voorjaar van 2022. Helaas zijn goedwillenden hier de dupe van het gedrag van overlastgevers. Het zou dus zomaar kunnen dat er na het voltooien van de dijkversterking ineens een heel ander verkeersbeeld op de dijk ontstaat, in ieder geval een rustiger beeld.

Aan het eind van het jaar nog twee ontwikkelingen. Als eerste gaan de ontwerpateliers van HDSR van start, het Groenberaad doet mee op twee fronten: bij de groep verkeer en recreatie en de groep natuur en ecologie. Ook wordt een start gemaakt met het volgende dijktracé, namelijk vanaf de Prinses Irenesluis tot het veer bij Culemborg. Ook voor dit gedeelte willen we weer graag meedenken.

Verbranden afvalhout (gemeente Wijk bij Duurstede)

In het voorjaar is er plotseling veel te doen rond het verbranden van snoeiafval door een fruitteler, grote rookwolken trekken over het industrieterrein Broekweg en over de Geer. Al snel blijkt dat er illegale producten worden meegestookt, waaronder autobanden. Daar is geen vergunning voor.

Dit incident veroorzaakt raadsvragen aan het college en die kondigt aan nog dit jaar te komen met nieuwe beleidsregels. Wij hebben hierover een gesprek met het adviesbureau. Dat bureau is vooral geïnteresseerd hoe binnen de werkgroep Landschapsbeheer wordt omgegaan met het snoeihout van knotwilgen, maar ook willen ze weten hoe wij tegen het verbranden van dit hout aankijken. Na juni is het stil op dit dossier, vlak voor het opstellen van dit verslag besluiten we maar eens te vragen naar de stand van zaken. Het blijkt dat er nog zaken moeten worden afgestemd en de verwachting is dat de beleidslijn pas medio 2022 kan worden vastgesteld door het college.

Verkiezingen (gemeente Wijk bij Duurstede)

In 2021 waren er dan wel geen verkiezingen voor de gemeenteraad, we hebben hier toch al wat aandacht aan besteed. Om de politieke partijen te helpen met hun verkiezingsprogramma's voor maart 2022 besluiten we om een lijstje met suggesties naar de fracties te sturen. Waar we in eerdere jaren louter gefocusseerd waren op groen, landschap en natuur besluiten we nu om ook onderwerpen als de energietransitie, het klimaat en de bouwopgave mee te nemen.

Dat leidt meteen tot een stevige interne discussie maar we weten een gezamenlijke lijst met suggesties te maken. Een oproep naar onze leden levert daarna nog een aantal andere goede ideeën op, waardoor we op 19 juli een mooi wensenlijstje naar alle huidige en toekomstige politieke partijen sturen. We zijn benieuwd welke van onze ideeën de eindstreep zullen halen.

Wijkhuis (Viveste, gemeente Wijk bij Duurstede)

Op de plek van de Kronkel, de hoek van de Karel de Grotestraat, de Steenstraat en de Frankenweg, komt een appartementencomplex. In 2020 is het oude gebouw al gesloopt, het bestemmingplan wordt begin 2021 ter inzage gelegd. Een hovenier krijgt de opdracht om de bomen te kappen maar neemt, ondanks een duidelijke afgegeven waarschuwing van de VNMW op het gemeentehuis, een boom teveel mee. We hadden als een voorgevoel, maar het onheil is uiteraard al geschied als we ter plekke komen. De communicatie tussen gemeentehuis en uitvoerder was niet goed verlopen.

We maken ons zorgen om het gebouw en de ruimte waarin die moet komen. De 42 appartementen voor sociale huur die zijn gesloopt aan de Dirk Fockstraat moeten hier terugkomen. Een oude visie van de Steenstraat uit 2010 wordt afgestoft. Daarin staat dat op deze plek (en overigens ook op de plek daar tegenover) hoge accenten passen. Onze zienswijze gaat over het parkeren, de omvang van het gebouw in relatie tot de beschikbare ruimte en de afvoer van het hemelwater. Het bestemmingplan wordt op onderdeeljes aangepast.

Door de publicatie van de volumestudie van het gebouw komen vooral de bewoners van Nieuw Dorestad in opstand. Ook zij dienen zienswijzen in, maar schrijven ook brieven. Er worden daarop twee moties aangenomen in de gemeenteraad: een voor het natuurinclusief bouwen en een voor het betrekken van de buurt bij de uitwerking van de plannen.

In een kleine groep buigen wij ons over de eerste opdracht, een hovenier, de architect, de bouwer en opdrachtgever Viveste denken ook mee. Tijdens een inspiratiesessie bij Sempergreen in Odijk krijgen we te horen en te zien wat er allemaal mogelijk is. We krijgen de indruk dat er serieus wordt gekeken hoe we het gebouw en de omgeving zo groen mogelijk kunnen maken. Met de tweede motie loopt het minder vlot. Omwonenden vinden dat hun meedenken niet ver genoeg gaat, het liefst zien zij een gebouw met minder appartementen en dus minder hoog. Aan het eind van het jaar volgen twee informatiesessies voor omwonenden en belangstellenden waarin om input wordt gevraagd. De omwonenden blijven ontevreden en bieden in januari 2022 een petitie aan de gemeenteraad aan. In een motie wordt de gemeenteraad gevraagd om terug te gaan naar de tekentafel. Die motie haalt het echter niet.

Witlastraat (gemeente Wijk bij Duurstede)

Op de hoek van de Witlastraat wordt een appartementencomplex gepland met 27 woningen, een beetje vergelijkbaar met wat er is bijgebouwd aan de Kaupangstraat en Birkastraat. In juni worden we geïnformeerd en gevraagd om mee te denken. Met een paar mensen gaan we ter plekke kijken.

Ook hier vormt het parkeren het grootste knelpunt. In verschillende groenstroken rond het gebouw moeten bomen sneuvelen en wijkt het groen voor parkeerplaatsen. Wij zijn niet overtuigd van het aantal, een paar plekken zijn wat minder logisch gekozen. Ook zou er rekening moeten worden gehouden met de vleermuizen die hier in de buurt verblijfplaatsen hebben. De gemeente zegt toe om onze opmerkingen mee te nemen en gaat het plan verder uitwerken.

Zandweg (gemeente Wijk bij Duurstede)

De herinrichting van de Zandweg is een van onze langstlopende dossiers. In 2021 neemt de gemeente het dossier weer ter hand en worden de plannen voor de herinrichting definitief vastgesteld. Door subsidies van de provincie, het meebetalen van de Lidl en het naar voren halen van budgetten is het nu financieel ineens wel haalbaar.

Tot onze verbazing bestaat deze zogenaamde fase 2 uit een nieuw plan, dat maar ten dele lijkt op de visie zoals die door de projectgroep is opgesteld. Er volgt een lange en stevige discussie tot in de gemeenteraad aan toe over de verschillen en overeenkomsten van de vier uitgewerkte scenario's. De gemeente opteert voor scenario 3, waarbij een rotonde wordt aangelegd op de kruising Frankenweg en de fietspaden gehandhaafd blijven. Wij zijn en blijven achter scenario 4 staan (fietsers op de rijbaan en 30 km/u). Nu wordt het structurele probleem niet opgelost, rijdt er onnodig veel verkeer van en naar het centrum en is de gereden snelheid veel te hoog.

Na veel discussie en overleg geeft de gemeente toe dat het oorspronkelijke plan van de projectgroep goedkoper is dan haar scenario 3, de financieringsmethodiek en subsidiemogelijkheden verschillen echter. Toch groeien de verschillende opties, intussen omgedoopt tot 3+ en 4-, naar elkaar toe; zo kan de rotonde in ieder scenario tegen geringe kosten voor de gemeente worden aangelegd en is het in alle varianten mogelijk om een 30 km/u regime in te stellen. Uiteindelijk spitst de discussie zich dan nog toe op de vraag waar de fietsers 'voor de bus worden gegooid'; hierover blijven de meningen verdeeld. Via een unaniem aangenomen motie wordt het college opgeroepen om hierna eerst een onderzoek te doen.

Zonnepark Cothen (Sunvest)

In het voorjaar wordt de natuurvergunning afgegeven en in de zomer begint het inrichten van de bufferzone tussen het zonnepark en de bebouwing. Met het opgestelde beheerplan hebben we toch wel wat moeite. Er wordt hier teveel gedacht vanuit de gedachte van kijkgroen en minder met biodiversiteitsdoelen in het achterhoofd. Omdat het beheer in belangrijke mate bepaalt wat op dat punt de meerwaarde van het park kan zijn, gaan we in overleg.

Gelukkig blijkt het mogelijk nog zaken aan te passen. Zo verandert het aantal schapen en de duur en frequentie van het begrazen. Ook maken we opmerkingen over het onderhoud van de singels en de aanplant van een struweellaag. Wat betreft de huidige elzensingel langs de Rijnsloot zal die pas worden verwijderd zodra de nieuwe bomen en struiken voldoende massa hebben, daarna zal de oever natuurvriendelijk worden ingericht.

In oktober is de aanleg in volle gang, de constructies waarop de panelen moeten komen worden neergezet en in de bermen tussen het inkoopstation aan de Trechtweg en het 50/10kV trafostation van Stedin aan de Langbroekseweg worden kabels gelegd. Dit station is in 2021 uitgebreid om ruimte te bieden aan de Wijkse zonneparken. Naar verwachting is de aanleg van het park in Cothen in januari of februari 2022 gereed. Na een maand testen zal het park daarna worden opgeleverd en de eerste grootschalig opgewekte lokale stroom uit de stopcontacten komen.

Zonnepark Kapelleweg (BHM Solar)

Tijdens een excursie naar energietuin Mastwijk bij Montfoort ontmoetten we mensen van BHM Solar, het bedrijf dat als winnaar uit de bus was gekomen voor de aanleg van een park in Wijk bij Duurstede. Hun plan langs de Groenewoudseweg viel echter niet goed bij de omwonenden, zodat er naar een nieuwe locatie is gezocht. Die is gevonden langs de Kapelleweg.

We gaan ter plekke kijken en doen een voorstel hoe hier een park zou kunnen worden ingericht met een meerwaarde voor de biodiversiteit. Een sloot biedt kansen voor een natuurvriendelijke oever, er staan wat karakteristieke bomen die behouden moeten worden, er is ruimte voor een poel en rondom het park zou een brede inheemse struikenlaag gezet kunnen worden, met een zichtlijn hier dwars doorheen. We bespreken ons voorstel en onze suggesties vallen in goede aarde. Dit park zal nog wel op allerlei aspecten langs het gemeentelijk beleids- en afwegingskader gelegd moeten worden, maar we denken dat dit op korte termijn zou kunnen. Mocht dit positief uitpakken dan zijn de afgesproken 60 hectare zonneveld in de gemeente gerealiseerd.

Zonnepark Wijkerbroek (Sunvest)

De vergunning voor dit park wordt eind juni aangevraagd. Er worden informatiebijeenkomsten gehouden. Van omwonenden komen wat signalen dat zij niet of onvoldoende betrokken zouden zijn en in de politiek worden raadsvragen gesteld. De ingediende zienswijzen gaan vooral over de hoogte van de panelen, maar ook over de mogelijkheden om slootkanten te onderhouden. Het plan wordt op onderdelen aangepast en de vergunning daarna verleend. Wanneer wordt begonnen met de bouw is nog niet bekend. Misschien meteen doorwerken na oplevering van het park aan de Trechtweg?

Zonnepark Wijkerbroek West (LC Energy)

De vergunningen voor de zonneparken Wijkerbroek Oost en West zijn eind 2020 aangevraagd. Wij hebben dan nog contact over de invulling van het project SolarEcoPlus, waarmee kennisinstituten en ontwikkelaars feiten gaan verzamelen over de biodiversiteit bij verschillende opstellingen (zuid, oost-west, verticaal en meedraaiend). In het zonnepark Wijkerbroek West wordt hiervoor een testveld ingericht van 4 keer 50 * 50 meter, dus 1 hectare in totaal.

In april hebben we met een aantal leden van de VNMW een overleg met LC Energy en de onderzoekers van de Wageningen Universiteit. De opzet van het onderzoek wordt uiteen gezet, de universiteit gaat bepaalde soorten monitoren, maar de VNMW kan aanvullend onderzoek doen naar bijvoorbeeld amfibieën en insecten. Zolang het gebied nog in gebruik is als boomgaard, naar verwachting de rest van 2021 en een deel van 2022, is de mogelijkheid om hier nu al onderzoek te doen (nulmeting) helaas beperkt.